

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodnicząca **SSO Sylwia Dembska**

Protokolant St. Sekr. Sąd. Monika Kędziora

przy udziale ubezpieczonego P. A.

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2019 roku w Poznaniu

odwołania (...) w P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

z dnia 9 kwietnia 2018 r. Nr (...)

sprostowanej postanowieniem z dnia 11 maja 2018 roku

w sprawie (...) w P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

o wysokość podstawy wymiaru składek

1. zmienia zaskarżoną decyzję i stwierdza, że podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne P. A. z tytułu pozostawania w stosunku pracy u płatnika składek – (...) im. K. M. (1) z siedzibą w P. stanowi kwota zadeklarowana przez pracodawcę,
2. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., na rzecz odwołującego - (...) im. K. M. (1) z siedzibą w P. kwotę 90 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Sylwia Dembska

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9.04.2018 r. (nr (...)), sprostowaną postanowieniem z dnia 11.05.2018 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., na podstawie art. 83 ust.1 pkt. 3 w związku art. 4 pkt 2 lit. a, art. 8 ust. 2a, art. 18 ust 1a, art. 20 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.), art. 81 ust. 1,5 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1938 ze zm.) stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne **P. A.** z tytułu pozostawania w stosunku pracy u płatnika składek – (...) im. K. M. (1) z siedzibą w P. w związku z uzyskaniem przychodu z tytułu umów zlecenia zawartych z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. wynosi:

Okres	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia chorobowe i wypadkowe	Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne
(...)	5 068,50 zł	5 068,50 zł	4 373,61 zł
(...)	10680,28 zł	10680,28 zł	9216,01 zł
(...)	8506,00 zł	8506,00 zł	7339,83 zł
(...)	6353,50 zł	6353,50 zł	5482,44 zł
(...)	21200,42 zł	21200,42 zł	18293,84 zł
(...)	6422,31 zł	6422,31 zł	5541,81 zł
(...)	4963,50 zł	4963,50 zł	4283,00 zł
(...)	4958,50 zł	4958,50 zł	4278,69 zł

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że płatnik składek (...) Medyczny w P. w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ubezpieczonego nie uwzględnił przychodu uzyskanego z tytułu wykonywania umów zlecenia zawartych z (...) sp. z o.o. w P., w ramach których wykonywał pracę na rzecz własnego pracodawcy to jest (...) w P.. Organ rentowy uznał tym samym, że przychody uzyskane z tytułu umów zlecenia (w części dotyczącej dydaktyki) stanowią przychód z tytułu stosunku pracy, gdyż są to przychody uzyskane z tytułu umowy zlecenia, w ramach której zleceniobiorca świadczył pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Od tej decyzji, przez profesjonalnego pełnomocnika, odwołał się pismem z dnia 15 maja 2018 r. – z zachowaniem wymaganego trybu i terminu płatnik składek – (...) (...)w P.. Płatnik wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, iż ubezpieczony w zakresie przychodów z umów zlecenia, zawartych z Centrum, nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu, zdrowotnemu oraz obowiązkowi odprowadzenia składek na Fundusz Pracy w okresie 02/2016 r. – 11/2016 r. u płatnika składek, ewentualnie o uchylenie decyzji oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz płatnika według norm przepisanych.

Zaskarżonej decyzji zarzucono naruszenie przepisów art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych przez bezpodstawne jego zastosowanie wskutek przyjęcia, że umowy zlecenia zawarte przez ubezpieczonego z Centrum w części dotyczącej dydaktyki, wykonywane były na rzecz (...) i w konsekwencji bezpodstawne zastosowanie przepisów art. 4 pkt 2 lit. a, art. 18 ust. 1a, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych i art. 81 ust. 1, 5, 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości podtrzymując argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji wniósł oraz o zasądzenie od płatnika składek na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 27.09.2018r. Sąd zawiadomił o toczącym się postępowaniu (...) sp. z o.o. w P..

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska.

Ubezpieczony oświadczył, że chciałby, aby wszystkie należne składki były odprowadzone.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

(...) Medyczny im. K. M. (1) w P. jest publiczną szkołą wyższą, działającą między innymi w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r., poz. 2217), ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638), Statutu stanowiącego załącznik do uchwały Senatu nr 29/2017 z dnia 22 marca 2017 r. oraz regulacji ustalonych przez właściwe organy (...).

Podstawowym zadaniem (...) jest kształcenie studentów w celu zdobywania i uzupełniania wiedzy oraz umiejętności niezbędnych w pracy zawodowej. (...) prowadzi także badania naukowe i prace rozwojowe. Podstawową jednostką organizacyjną (...) jest wydział. Wydział powołany jest do prowadzenia działalności dydaktyczno-wychowawczej, naukowej i kształcenia kadr naukowych. W ramach wydziału mogą być tworzone oddziały, katedry, kliniki, zakłady. Realizacja zadań dydaktyczno-badawczych odbywa się m.in. poprzez udzielanie świadczeń zdrowotnych przez podmioty lecznicze powiązane z płatnikiem. (...) nie jest uprawniony do samodzielnego prowadzenia działalności leczniczej.

(...) zatrudnia zarówno nauczycieli akademickich, jak i innych pracowników.

Nauczyciele akademicy zatrudnieni przez (...) Medyczny uczestniczą w sprawowaniu opieki zdrowotnej poprzez wykonywanie zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w jednostkach organizacyjnych niezbędnych do prowadzenia działalności dydaktycznej i badawczej udostępnionych tym uczelniom na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej. Wykonywanie obowiązków dydaktycznych należy zatem do obowiązków pracowniczych i polega na spełnieniu pensum dydaktycznego, w ramach którego zgodnie z obowiązującymi planami i programami studiów prowadzone są zajęcia kliniczne (z udziałem pacjentów), przedkliniczne (bez udziału pacjentów), seminaria, wykłady.

Na mocy aktu notarialnego z dnia 13 grudnia 2013 r. (...) Medyczny im. K. M. w P. zawiązał spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą (...). Siedziba Centrum znajduje się w P. przy ul. (...). Wszystkie udziały w kapitale zakładowym spółki zostały objęte przez (...). Właścicielem nieruchomości, w której działa Centrum jest (...).

Celem, dla którego zostało powołane Centrum było prowadzenie działalności leczniczej, polegającej na udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz realizacji zadań dydaktycznych i naukowo – badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia.

Centrum jest podmiotem leczniczym, będącym przedsiębiorcą prowadzonym w formie spółki prawa handlowego. Działalność lecznicza prowadzona przez Centrum polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych w postaci ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, leczenia stomatologicznego, wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych, rehabilitacji leczniczej. Ponadto Centrum w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia realizuje zadania dydaktyczne i naukowo – badawcze.

Z utworzoną spółką (...) w P. zawarł w dniu 16 grudnia 2014 r. umowę współpracy nr (...) w zakresie udostępniania jednostek/komórek organizacyjnych, niezbędnych do prowadzenia kształcenia w zawodach medycznych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia.

Zgodnie z § 1 ust. 1 umowy współpracy z dniem jej podpisania jednostki/komórki organizacyjne Centrum miały zostać udostępnione Uczelni w celu realizacji zadań polegających na kształceniu w zawodach medycznych oraz zadań badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia.

W celu realizacji zadań, o których mowa w § 1 ust. 1 umowy Centrum zobowiązało się do udostępnienia Uczelni majątku, stanowiącego wyposażenie jednostek/komórek organizacyjnych Centrum, na bazie których funkcjonują jednostki organizacyjne Uczelni, niezwłocznie po wniesieniu go w aportie do Centrum. Udostępnienie składników majątku, o którym mowa w ust. 1, miało nastąpić odpłatnie w ramach wynagrodzenia, o którym mowa w § 10 ust. 1 umowy (§ 2 ust. 1 i 2 umowy).

W celu wykonywania zadań, o których mowa w umowie, Uczelnia udostępniła Centrum do współużywania składniki swego majątku ruchomego, stanowiące majątek jednostek organizacyjnych Uczelni działających w Centrum, niezbędne do realizacji celów określonych w umowie (§ 3 ust. 1 umowy).

Do wykonywania zadań, o których mowa w § 1 ust. 1 umowy (...) zatrudnia w jednostkach organizacyjnych działających na bazie jednostek Centrum, nauczycieli akademickich oraz pracowników, nie posiadających takiego statusu (§ 5 ust. 1 umowy).

Warunkiem udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom Centrum przez osoby zatrudnione przez Uczelnię, jest uregulowani, co najmniej 14 dni przed rozpoczęciem pracy dydaktycznej przez pracowników Uczelni, także statusu tych osób jako współpracowników Centrum (§ 5 ust. 7 zd. 1 umowy).

Uczelnia prowadzi w jednostkach organizacyjnych Centrum zadania dydaktyczne, wynikające z planu i programu studiów Wydziału Lekarskiego (§ 7 pkt. 1 umowy).

Udostępnienie Uczelni jednostek/komórek organizacyjnych Centrum na realizację zadań polegających na kształceniu w zawodach, w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia następuje za miesięcznym wynagrodzeniem ryczałtowym (§ 10 ust. 1 umowy).

Pomimo, że udzielanie świadczeń zdrowotnych odbywa się na podstawie odrębnej umowy zawartej z Centrum, nie jest możliwe oddzielenie zadań dydaktycznych w zawodach medycznych od udzielania świadczeń zdrowotnych. Bezpośrednim źródłem praw i obowiązków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych jest umowa zawierana z Centrum, przy czym to na Uniwersytecie ciąży obowiązek zagwarantowania nauczycielowi akademickiemu wykonywania tych zadań przez umożliwienie nawiązania stosunku prawnego z Centrum.

Udzielanie świadczeń zdrowotnych przez nauczycieli akademickich odbywa się na podstawie umów zlecenia zawieranych z (...) zarówno w ramach zajęć dydaktycznych (w ramach NFZ i komercji dydaktycznej), jak też poza zajęciami dydaktycznymi (w ramach kontraktów z NFZ i usług komercyjnych świadczonych na tzw. dyżurach).

Wynagrodzenie lekarza z tytułu umowy zlecenia jest obliczane na podstawie rachunków do umów zlecenia, wskazujących wykonane świadczenia.

P. A., był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na stanowisku starszego wykładowcy – pracownika dydaktycznego w Uniwersytecie Medycznym w P. od 1998 r. W pkt. 5 umowy o pracę z dnia 13.09.2016r. zawartej przez płatnika z P. A. na okres od 1.10.2016r. do 30.09.2018r. wskazano, że pracownik zobowiązany jest do zawarcia umowy cywilnoprawnej w przedmiocie wykonywania działalności leczniczej w zakresie stomatologii z (...) sp. z o.o. w P. i utrzymania statusu ważności tej umowy w okresie zatrudnienia w Uczelni.

Zgodnie z zakresem czynności pracownika z dnia 12.10.2016r. P. A. został zobowiązany m.in. do prowadzenia zajęć dydaktycznych, leczenia pacjentów, pracy naukowej.

P. A. świadczył pracę w Klinice (...) przy ul. (...) w P. na Wydziale Lekarskim (...) w P..

W ramach pensum dydaktycznego, wynoszącego w przypadku ubezpieczonego 360 godzin rocznie P. A. prowadził zajęcia kliniczne (z udziałem pacjentów), przedkliniczne (ćwiczenie bez udziału pacjentów), prowadził seminaria, wykłady, zajęcia organizacyjne.

W dniu 16.11.2015 r. P. A. zawarł umowę zlecenia z (...) sp. z o.o. w P. na okres od 1.12.2015r. do 30.09.2016r. Umowa zlecenia została zawarta w oparciu o art. 92 pkt. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej w z. z art. 112 ustawy z dnia 27 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Zgodnie z treścią umowy podstawowym celem związanym z jej zawarciem było zapewnienie realizacji zadań dydaktycznych i badawczych, w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia w (...) sp. z o.o., jako podmiocie leczniczym utworzonym przez (...) Medyczny im. K. M. w P..

Przedmiotem umowy było udzielanie przez ubezpieczonego świadczeń zdrowotnych w rodzaju leczenie stomatologiczne na rzecz pacjentów zgłaszających się do centrum, w tym w powiązaniu z realizacją zadań dydaktycznych i naukowo-badawczych w Poradni Protetyki.

Udzielanie świadczeń zdrowotnych następowało:

- 1) w powiązaniu z realizacją zadań dydaktycznych i naukowo-badawczych,
- 2) samodzielnie na rzecz pacjentów Centrum pokrywających koszty usługi zgodnie z obowiązującym cennikiem,
- 3) w ramach umowy zawartej przez publicznego płatnika w Centrum na zasadach określonych w harmonogramie przez Kierownika Poradni.

Wynagrodzenie ubezpieczonego z tytułu wykonywania umowy zlecenia uzależnione było wartości usług jednostkowych zrealizowanych w danym okresie rozliczeniowym przez lekarza.

Umowę zlecenia analogicznej treści ubezpieczony zawarł w dniu 23.05.2016r. na okres od 23.05.2016r. do 30.09.2018r.

Umowy zlecenia zawierane przez płatnika z Centrum w części dotyczącej dydaktyki służyły realizacji obowiązków wynikających ze sprawowania przez ubezpieczonego stanowiska nauczyciela akademickiego.

P. A. z tytułu umów zlecenia, zawartych z Centrum, otrzymał za wykonanie dydaktyki wynagrodzenie brutto, wynikające z rachunków do umów zlecenia:

- w lutym 2016 r. – 112,50 zł (rachunek z 19.01.2016 r.)
- w marcu 2016r. – 112,50 zł (rachunek z 18.02.2016 r.),
- w kwietniu 2016 r. – 70 zł (rachunek z 17.03.2016 r.),
- w maju 2016r. – 617,50 zł(rachunek z 20.04.2016r.)
- w czerwcu 2016r. – 32,50 zł (rachunek z 18.05.2016r.)
- we wrześniu 2016 r. – 20 zł (rachunek z 20.06.2016 r.) i 70 zł (rachunek z 18.07.2016r.)
- w październiku 2016 r. – 7,50 zł (rachunek z 20.09.2016 r.)
- w listopadzie 2016r. – 2,50 zł (rachunek z 18.10.2016r.).

Centrum, z tytułu umów zlecenia, zgłosiło P. A. do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego z uwagi na pozostawanie ubezpieczonej w stosunku pracy z Uniwersytetem.

Płatnik składek (...) Medyczny w P. naliczył składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne P. A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, od następujących podstaw wymiaru składek:

Okres	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia chorobowe i wypadkowe	Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne
(...)	4956,00 zł	4956,00 zł	4 276,53 zł
(...)	10567,78 zł	10567,78 zł	9118,93 zł
(...)	8436,00 zł	8436,00 zł	7279,43zł
(...)	5736,50 zł	5736,50 zł	4949,59 zł
(...)	21167,92 zł	21167,92 zł	18265,79 zł
(...)	6332,31 zł	6332,31 zł	5464,16zł
(...)	4956,00 zł	4956,00 zł	4276,53zł
(...)	4956,00 zł	4956,00 zł	4276,53zł

Decyzją z dnia 9 kwietnia 2018 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia zdrowotne **P. A.** z tytułu wykonywania umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w P. wynosi:

Okres	Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne
(...)	17,81 zł
(...)	0,00 zł
(...)	195,36 zł
(...)	823,87 zł
(...)	2221,68 zł

(...)	1530,89 zł
(...)	0,00 zł
(...)	48,31 zł

Od powyższej decyzji odwołał się do tut. Sądu płatnik składek (...) Sp. z o.o. w P.. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. VII U 826/18. Postanowieniem z dnia 23 listopada 2018 r. Sąd zawiesił postępowanie w sprawie VII U 826/18 do czasu rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Płatnik składek (...) Medyczny w P. nie uwzględnił w podstawie wymiaru składek przychodów ubezpieczonego z tytułu wykonywania umów zlecenia zawartych z (...) Sp. z o.o. w P..

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: dokumentów zawartych w aktach niniejszej sprawy i w aktach pozwanego oraz zeznań ubezpieczonego P. A..

Sąd uznał za wiarygodne dowody zgromadzone w aktach sprawy, albowiem nie budziły one zastrzeżeń Sądu, nie były one kwestionowane przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu. Sąd przyjął też, że kserokopie dokumentów złożonych i zgromadzonych w sprawie są prawdziwe i wiarygodne. Nie ma podstaw do ich zakwestionowania z urzędu, a żadna ze stron nie podniosła zarzutu ich nieprawdziwości, co pozwoliło na potraktowanie, tychże kserokopii jako dowodów pośrednich na istnienie dokumentów o treści im odpowiadającej.

Należy przy tym wskazać, że protokoły przesłuchań przed organem rentowym stanowią dowód na to, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia zawarte w treści tych dokumentów i podlegają ocenie jako dokumenty, z tym że zostały potwierdzone w toku zeznań przed sądem.

Sąd dał wiarę zeznaniom P. A., jako że były one spójne i logiczne . Korespondowały także z zebrany materiał dowodowy w postaci dokumentów. Ubezpieczony opisał przebieg współpracy z płatnikiem oraz Centrum. Należy podkreślić, że stan faktyczny nie był między stronami kwestią sporną.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiot sporu w niniejszej sprawie sprowadzał się do tego, czy organ rentowy zasadnie ustalił wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne ubezpieczonego P. A., wliczając do podstawy wymiaru tych składek kwoty wypłacone z tytułu zatrudnienia na podstawie umów zlecenia zawartych z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., które w ocenie organu rentowego były wykonywane na rzecz pracodawcy ubezpieczonego, tj. (...) im. K. M. (1) z siedzibą w P..

Zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Stosownie do treści art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1-3 stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Z kolei zgodnie z art. 18 ust. 1a cyt. ustawy w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Przepis art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dodany od 30 grudnia 1999 r. ustawą z 23 grudnia 1999 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 110, poz. 1256 ze zm.) odnosi się do równoczesnego zobowiązania się pracownika wobec jednego pracodawcy do świadczenia pracy na podstawie stosunku pracy oraz pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej z innym podmiotem. Na taki wypadek przewidziano w prawie ubezpieczeń społecznych konstrukcję „uznania za pracownika”. Stwierdzenie, że pracownik, który zawarł z innym podmiotem umowę cywilnoprawną wykonuje w ramach takiej umowy w rzeczywistości pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy oznacza, że – bez względu na charakter lub rodzaj tej dodatkowej umowy – podlega z jej tytułu ubezpieczeniu na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Celem takiej regulacji było zapobieżenie praktyce powielania umów o zatrudnienie z własnym pracownikiem w celu obejścia przepisów o czasie pracy oraz o ubezpieczeniu społecznym.

U źródeł regulacji art. 8 ust. 2a ustawy systemowej leżało dążenie do ograniczenia korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy (m.in. w zakresie reglamentacji czasu pracy) oraz uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów. Chodziło również o ochronę pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tychże pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (umowa agencyjna, zlecenia lub inna umowa o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu) (wyrok Sądu Najwyższego dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266).

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że przesłanką decydującą o uznaniu za pracownika osoby świadczącej w ramach umowy zlecenia pracę na rzecz swojego pracodawcy jest to, że w ramach takiej umowy wykonuje faktycznie pracę dla swojego pracodawcy - uzyskuje on rezultaty jej pracy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17.10.2012r., sygn. III AUa 1092/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 20.08.2014r., sygn. III AUa 204/14, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 23 lutego 2017 r., sygn. III AUa 838/16).

W okolicznościach niniejszej sprawy mając na uwadze jedynie literalną wykładnię przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych można by dojść do wniosku, że skoro czynności, które były wykonywane w ramach umów zlecenia były niezbędne dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania pracodawcy to decyzja organu rentowego będzie prawidłowa.

Stanowisko to w ocenie Sądu nie jest jednak trafne. Dokonując wykładni przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należało w specyficznych okolicznościach niniejszej sprawy wykroczyć poza reguły wykładni językowej oraz uwzględnić regulacje prawne dotyczące płatnika, które nakazywały mu podjąć współpracę z lekarzami, będącymi nauczycielami akademickimi z Centrum w przyjętej przez odwołującego formie.

Zgodnie z przepisem art. 13 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania zaskarżonej decyzji, podstawowym zadaniem uczelni jest kształcenie studentów w celu zdobywania i uzupełniania wiedzy oraz umiejętności niezbędnych w pracy zawodowej, przy czym zadaniem uczelni medycznej lub podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni, działającej w dziedzinie nauk medycznych, może być także uczestniczenie w sprawowaniu opieki medycznej w zakresie i formach określonych w przepisach o działalności leczniczej.

Stosownie do treści art. 112 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym, nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni medycznej lub innej uczelni prowadzącej działalność w dziedzinie nauk medycznych, uczestniczyli w sprawowaniu opieki zdrowotnej poprzez wykonywanie zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w jednostkach organizacyjnych niezbędnych do prowadzenia działalności dydaktycznej i badawczej, udostępnionych tym uczelniom na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej. W udzielaniu tych świadczeń, nauczyciele akademicy uczestniczyli na podstawie odrębnej umowy, zawartej z podmiotem prowadzącym działalność leczniczą, udostępniającym jednostkę.

Zgodnie z art. 3 ust. 1, 2, 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania zaskarżonej decyzji, działalność lecznicza polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, nadto może polegać na promocji zdrowia lub realizacji zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia, w tym wdrażaniem nowych technologii medycznych oraz metod leczenia. Podmiot wykonujący działalność leczniczą uczestniczy lub może uczestniczyć w przygotowywaniu osób do wykonywania zawodu medycznego i kształceniu osób wykonujących zawód medyczny na zasadach określonych w odrębnych przepisach regulujących kształcenie tych osób.

W myśl przepisu art. 89 ust. 1 i 2 ustawy o działalności leczniczej, podmiot leczniczy utworzony lub prowadzony przez uczelnię medyczną, wykonuje działalność leczniczą oraz jest obowiązany do realizacji zadań polegających na kształceniu przed- i podyplomowym w zawodach medycznych, w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia. Podmiot leczniczy jest obowiązany do udostępnienia uczelni medycznej jednostek organizacyjnych niezbędnych do prowadzenia kształcenia przed- i podyplomowego w zawodach medycznych.

Z kolei przepis art. 92 ustawy o działalności leczniczej wprost stanowi, że nauczyciele akademicy uczelni medycznych oraz doktoranci w uczelniach medycznych lub federacjach podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki prowadzących działalność naukową w zakresie nauk medycznych są zatrudnieni w podmiocie leczniczym, o którym mowa w art. 89 ust. 1, albo w jednostce organizacyjnej, o której mowa w art. 89 ust. 2 i 3:

1) w systemie zadaniowym czasu pracy na podstawie umowy o pracę określającej zadania dydaktyczne, badawcze i udzielanie świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń wysokospecjalistycznych;

2) na podstawie umowy cywilnoprawnej określającej w szczególności zadania dydaktyczne, badawcze i udzielanie świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń wysokospecjalistycznych.

Z treści powyżej przytoczonych przepisów oraz okoliczności przedstawionych w stanie faktycznym niniejszego uzasadnienia jednoznacznie wynika, że wykonywanie obowiązków dydaktycznych należy do obowiązków pracowniczych nauczycieli akademickich, które w przypadku nauczania na kierunkach medycznych polegają także na zajęciach klinicznych z pacjentami, jak i to, że uczelnia medyczna nie może samodzielnie prowadzić działalności leczniczej i w tym celu tworzy podmiot, będący przedsiębiorcą, który taką działalność będzie prowadził, wykonując przy tym zadania dydaktyczne.

Po nowelizacji art. 100 ustawy z dnia 12.9.1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65, poz. 385 ze zm.), dokonanej ustawą z dnia 10.12.1998 r. o zmianie ustaw: o zakładach opieki zdrowotnej, o zawodzie lekarza, o zawodach pielęgniarstwa i położnej, o szkolnictwie wyższym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 162, poz. 1115), dla nauczyciela akademickiego zatrudnionego w państwowej uczelni medycznej bezpośrednim źródłem praw i obowiązków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń udzielanych w ramach dyżurów lekarskich, jest umowa o pracę bądź umowa zlecenia, zawarta między szpitalem klinicznym a nauczycielem akademickim. Umowa ta jest źródłem odrębnego stosunku prawnego (stosunku pracy lub cywilnoprawnego stosunku zlecenia), istniejącego obok podstawowego stosunku służbowego wiążącego nauczyciela akademickiego z zatrudniającą go państwową uczelnią medyczną (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2004 r., I PK 610/03, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.02.2011r. sygn. II PK 194/10).

Na odrębność stosunków prawnych, jakie występują w przypadku wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego, będącego lekarzem wskazywał także Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 14 maja 2012 r., II PK 234/11 i z dnia 20 stycznia 2016 r., sygn. II PK 315/14. Zauważono tam, że taka sytuacja łączy w sobie w sposób nierozzerwalny aspekty teoretyczne i praktyczne. Osoba taka musi zatem, oprócz prowadzonych zajęć teoretycznych, prowadzić badania naukowe w praktyce, także dydaktyka musi uwzględniać prezentację praktycznej strony nauczanych zagadnień. Taki układ obowiązków wymusza ze strony organizacyjnej nawiązanie przez nauczyciela akademickiego uczelni medycznej dwóch więzi prawnych. Z jednej strony - w aspekcie teoretycznym - pozostaje on pracownikiem uczelni. Aby jednak mógł uczestniczyć w praktyce działalności leczniczej, musi nawiązać odpowiednią relację z podmiotem udzielającym świadczeń medycznych. Nie można przy tym tracić z pola widzenia tego, że umowa z podmiotem prowadzącym działalność medyczną i wykonywanie pracy w jej ramach spełnia przede wszystkim cel w postaci prowadzenia badań naukowych oraz dydaktyki - a zatem obowiązków nauczyciela akademickiego.

Z poglądów orzecznictwa oraz jednoznacznej treści cytowanych powyżej przepisów należy wyprowadzić wniosek, że zachowanie płatnika polegające na utworzeniu Centrum i zobowiązaniu zatrudnianych przez (...) nauczycieli akademickich, będących lekarzami (w tym ubezpieczonego) do zawierania z Centrum umów zlecenia stanowiło realizację obowiązujących przepisów prawa.

W tej sytuacji płatnikowi nie można zarzucać, że zawarcie spornych umów zlecenia było na gruncie ubezpieczeń społecznych nieprawidłowe, a do tego w istocie sprowadzałoby się zaaprobowanie stanowiska pozwanego.

Postępowanie płatnika nie miało też na celu uchylania się przed obowiązkiem opłacania należnych składek, czy naruszania w inny sposób interesów swoich pracowników.

Wykładnia funkcjonalna przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych skłania zatem do przyjęcia, że w stanie faktycznym przedmiotowej sprawy przepis ten nie znajdzie zastosowania.

Nie wydaje się, aby intencją ustawodawcy przy wprowadzaniu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych było wyeliminowanie z porządku prawnego innych obowiązujących przepisów, w tym obowiązującego wówczas art. 100 ustawy z dnia 12.9.1990r. o szkolnictwie wyższym (odpowiadającemu treści art. 112 ustawy z dnia 27 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym).

Uwzględnienie w okolicznościach niniejszej sprawy regulacji, o której mowa w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej nie dałoby się też pogodzić z treścią normy prawnej, o której mowa w przepisie art. 92 ustawy o działalności leczniczej.

Należy także zwrócić uwagę na skutki, jakie wywołałoby przyjęcie, że przychody z tytułu wykonywania umów zlecenia zawieranych z Centrum należało wliczyć do podstawy wymiaru składek z tytułu pozostawania przez ubezpieczonego w stosunku pracy z Uniwersytetem Medycznym w P.. Umowy zlecenia dotyczyły czynności związanych z działalnością leczniczą, której (...) samodzielnie wykonywać nie może. Działalność taką (...) prowadzi właśnie poprzez podmioty takie, jak Uniwersyteckie Centrum Stomatologii i (...) (specjalnie w tym celu utworzone). Zaakceptowanie stanowiska pozwanego wywołałoby niedopuszczalną sytuację, w której ubezpieczony uznany za pracownika (...) wykonywałby czynności, których płatnikowi samodzielnie wykonywać nie wolno.

W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd doszedł zatem do wniosku, że w okolicznościach niniejszej sprawy przepis art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie znajdzie zastosowania z uwagi na treść art. 92 pkt. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej i art. 112 ustawy z dnia 27 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym.

Mając powyższe na względzie, Sąd na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i stwierdził, że podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne P. A. z tytułu pozostawania w stosunku pracy u płatnika składek – (...) im. K. M. (1) z siedzibą w P. stanowi kwota zadeklarowana przez pracodawcę.

O kosztach Sąd orzekł w pkt. 2 na podstawie art. 98 k.p.c. oraz na podstawie § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265), zasądzając od pozwanego na rzecz odwołującego kwotę 90 zł – zgodnie z wartością przedmiotu sporu wskazaną przez pozwanego (k. 38), mając na uwadze charakter sprawy i nakład pracy pełnomocnika.

SSO Sylwia Dembska